

Zastavení a stání

Problematiku zastavení a stání upravuje zákon o silničním provozu v § 25 až 27. Obecnou úpravu zákona doplňuje místní úprava prostřednictvím svislých a vodorovných dopravních značek. Místní úprava je vždy nadřazena úpravě obecné.

• ZÁKLADNÍ POJMY

(§ 2 zákona o silničním provozu):

n) **stát** znamená uvést vozidlo do klidu nad dobu dovolenou pro zastavení,

o) **zastavit** znamená uvést vozidlo do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu,

Pro „zastavení“ nelze rigózně určit jak dlouhá doba je potřebná k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob nebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu. Potřebná doba bude jiná při nastupování nebo vystupování jedné přepravované osoby, při nastupování nebo vystupování osoby těžce postižené nebo osoby těžce pohybově postižené a jiná při nastupování nebo vystupování přepravovaných osob např. do autobusu. Obdobně to platí pro nakládání a skládání nákladu, kdy naložení nebo složení bedny bude vyžadovat kratší čas než při nakládání nebo skládání celého nákladu, např. při stěhování. O „zastavení“ nejde v případech, kdy řidič s vozidlem zastaví a jde si např. do obchodu nakoupit (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 26).

Situací v silničním provozu, kdy je nutné *zastavit vozidlo*, se zákazy netýkají:

p) **zastavit vozidlo** znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče,

V běžné mluvě bychom neshledali žádný podstatný rozdíl mezi „zastavením“ a „zastavením vozidla“. V řeči zákona o silničním provozu je však mezi těmito dvěma pojmy rozdíl podstatný.

Zastavením vozidla rozumíme takové situace, jako například přerušení jízdy:

- před světelným signálem, na němž svítí červené světlo,
- před přechodem pro chodce, kde dáváme chodcům přednost,
- tam, kde dáváme přednost v jízdě jiným účastníkům silničního provozu,
- před značkou „Stůj, dej přednost v jízdě“,
- před železničním přejezdem, na který je zakázáno vjíždět apod.

• **JAKÁ JSOU PRAVIDLA PRO ZASTAVENÍ A STÁNÍ?**

Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu:

Zastavení a stání

§ 25

(1) Řidič smí zastavit a stát jen

a) vpravo ve směru jízdy co nejbliže k okraji pozemní komunikace a na jednosměrné pozemní komunikaci vpravo i vlevo,

b) v jedné řadě a rovnoběžně s okrajem pozemní komunikace; nedojde-li k ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, smí v obci řidič vozidla o celkové hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg zastavit a stát kolmo, popřípadě šikmo k okraji pozemní komunikace nebo zastavit v druhé řadě.

Zde jsou stanoveny podmínky, které musí být při zastavení a stání na pozemní komunikaci bezpodmínečně respektovány. Místní úpravou provozu na pozemních komunikacích mohou být v obci, ale i mimo obec vyznačeny dovolené způsoby stání, a při kolmém nebo šikmém stání též poloha vozidel (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 56).

(2) Ve druhé řadě smí při výkonu taxislužby zastavit řidič taxislužby, je však povinen dbát potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

(3) Při stání musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy; při zastavení musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy.

Jednoznačně se zakazuje stát na obousměrné pozemní komunikaci, pokud nezůstane volná vozovka alespoň 6 metrů široká (jeden jízdní pruh o šířce nejméně 3 m pro každý směr jízdy, (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 56).

(4) Při zastavení a stání nesmí řidič znemožnit ostatním řidičům vyjetí z řady stojících vozidel. Při zastavení a stání vedle vozidla s označením „Označení vozidla přepravujícího osobu těžce pohybově postiženou“ musí ponechat boční odstup nejméně 1,2 m.

Při zastavení a stání vedle vozidla s uvedeným označením je třeba mít na zřeteli, že těžce pohybově postižená osoba může být jak řidič vozidla, tak i spolujedoucí, přičemž mimo vozidlo zpravidla užívá vozík pro tělesně postižené osoby (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 56).

Poznámka:

"Označení vozidla přepravujícího osobu těžce pohybově postiženou" bylo zrušeno vyhláškou č. 290/2011 Sb., a zdravotně postiženým osobám je vydáván „parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením“.

(5) Zajíždí-li řidič za účelem zastavení nebo stání k okraji pozemní komunikace nebo k chodníku, musí dávat znamení o změně směru jízdy.

(6) Řidič vozidla, které zastavilo nebo stálo a opět vyjíždí od okraje pozemní komunikace nebo od chodníku, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Řidiči autobusu hromadné dopravy osob nebo trolejbusu musí v obci řidiči ostatních vozidel umožnit vyjetí ze zastávky nebo ze zastávkového pruhu, a to snížením rychlosti jízdy, popřípadě i zastavením vozidla; řidič autobusu nebo trolejbusu přitom nesmí ohrozit zejména řidiče vozidel jedoucích stejným směrem.

Řidič autobusu hromadné dopravy osob, dříve veřejné hromadné dopravy osob, nebo trolejbusu musí při vyjíždění ze zastávky nebo zastávkového pruhu brát v úvahu především vzdálenost a rychlost vozidel jedoucích stejným směrem (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 56).

§ 27

(1) Řidič nesmí zastavit a stát

a) v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti,

b) před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním,

c) na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a ve vzdálenosti kratší než 5 m před nimi,

d) na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru „T“ na protější straně vyústující pozemní komunikace,

Je-li však před křižovatkou tvaru „T“ na protější straně vyústující pozemní komunikace umístěna dopravní značka č. B 28 „Zákaz zastavení“ nebo č. B 29 „Zákaz stání“, nesmí řidič v tomto prostoru zastavit nebo stát, protože podle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, „zákaz, omezení nebo příkaz vyplývající ze svislé dopravní značky končí na vzdálenější hranici nejbližší

křižovatky, pokud není dříve ukončen jinak (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 94).

e) v připojovacím nebo odbočovacím pruhu,

f) u zastávky tramvaje, autobusu nebo trolejbusu bez nástupního ostrůvku v úseku, který začíná dopravní značkou „Zastávka autobusu“, „Zastávka tramvaje“ nebo „Zastávka trolejbusu“ a končí ve vzdálenosti 5 m za označníkem zastávky, a tam, kde taková dopravní značka není, ve vzdálenosti kratší než 30 m před a 5 m za označníkem zastávky; je-li prostor zastávky vyznačen vodorovnou dopravní značkou „Zastávka autobusu nebo trolejbusu“ nebo „Zastávka tramvaje“, platí tento zákaz jen pro vyznačený prostor.

g) na železničním přejezdu, v podjezdu a v tunelu a ve vzdálenosti kratší než 15 m před nimi a za nimi,

Poznámka: K zastavení vozidla v tunelu viz § 46.

h) v místě, kde by vozidlo zakrývalo svislou dopravní značku nebo vodorovnou dopravní značku „Směrové šipky“ nebo „Nápis na vozovce“

Dopravní značky vodorovné

V 9a
Směrové šipky

V 15
Nápis na vozovce

i) ve vyhrazeném jízdním pruhu,

j) v jízdních pruzích vyznačených na vozovce mimo pravého jízdního pruhu,

k) ve vzdálenosti kratší než 5 m od začátku a konce vodorovné dopravní značky „Podélná čára souvislá“ nebo nástupního ostrůvku tam, kde by mezi touto dopravní značkou nebo nástupním ostrůvkem a vozidlem nezůstal volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m,

l) na mostě,

m) v tunelu; to neplatí v případě nouzového stání na místě označeném dopravní značkou „Nouzové stání“; v případě nouzového stání musí řidič vypnout motor,

Svislá dopravní značka informativní provozní „Nouzové stání“; vyhláška č. 30/2001 Sb.:

IP 9
Nouzové stání

n) před vjezdem na pozemní komunikaci z polní nebo lesní cesty nebo z místa ležícího mimo pozemní komunikaci,

o) na vyhrazeném parkovišti, nejde-li o vozidlo, pro které je parkoviště vyhrazeno; to neplatí, jde-li o zastavení a stání, které nepřekročí dobu tří minut a které neohrozí ani neomezí ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích, popřípadě neomezí řidiče vozidel, pro něž je parkoviště vyhrazeno.

p) na tramvajovém pásu,

r) na silniční vegetaci, pokud to není povoleno místní úpravou na pozemní komunikaci,

Poznámka:

Pojem „silniční vegetace“ zákon nevysvětluje. Pojem se vyskytuje v zákoně č. 13/1997 Sb., ale ani tady není přesně vymezen.

s) na jiných místech, kde by tím byla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, zejména jízda ostatních vozidel.

(2) V době od 5.00 do 19.00 hodin je zakázáno stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m.

Zde uvedený zákaz se týká pouze stání. Zastavení v takovém místě se nezakazuje, v době od 19.00 do 5.00 hodin je možné i stání, to vše samozřejmě za předpokladu, že zákaz zastavení nebo stání nevyplývá z jiných ustanovení (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 59).

(3) Na silnicích I. třídy a za snížené viditelnosti i na silnicích II. a III. třídy¹⁾ je mimo obec zakázáno zastavení a stání jinde než na místech označených dopravní značkou jako parkoviště.

Poznámka:

Zákon č. 13/1997 Sb., § 5odst. 2:

(2) Silnice se podle svého určení a dopravního významu rozdělují do těchto tříd:

- a) silnice I. třídy, která je určena zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu,
- b) silnice II. třídy, která je určena pro dopravu mezi okresy,
- c) silnice III. třídy, která je určena k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace.

Dopravní značky informativní; vyhláška č. 30/2001 Sb.:

IS 16b
Silnice I. třídy

IS 16c
Silnice I. třídy

IS 16d
Silnice II. třídy

(4) Na dopravním okruhu označeném dopravní značkou „Okruh“ nebo „Změna směru okruhu“ je zakázáno stání.

Dopravní značky „Okruh“ a „Změna okruhu“; vyhláška č. 30/2001 Sb.:

IP 1a
Okruh

IP 1b
Změna směru
okruhu

(5) O odstranění vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti, rozhodne policista nebo strážník obecní policie; vozidlo se odstraní na náklad jeho provozovatele.

• **ZÁKAZY ZASTAVENÍ A STÁNÍ VYJADŘUJE I MÍSTNÍ ÚPRAVA**

1. dopravními značkami svislými:

B 28
Zákaz zastavení

B 29
Zákaz stání

Vyhláška č. 30/2001 Sb:

§ 9 Zákazové značky

(...)

hh) „Zákaz zastavení“ (č. B 28), na níž může být v dolní části červeného kruhu vyznačena doba, po kterou zákaz platí; značka č. B 28 ukončuje platnost značky č. B 29 a značek č. IP 11a až č. IP 11c, č. IP 11f až č. IP 12, č. IP 13b a č. IP 13c,

ii) „Zákaz stání“ (č. B 29), na níž může být v dolní části červeného kruhu vyznačena doba, po kterou zákaz platí; značka č. B 29 ukončuje platnost značky č. B 28 a značek č. IP 11a až č. IP 11c, č. IP 11f až č. IP 12, č. IP 13b a č. IP 13c,

Rozsah platnosti dopravních značek je v závislosti na konkrétních podmínkách možné zpřesňovat nebo omezovat užitím dodatkových tabulek. Zejména se užívají dodatkové tabulky „Začátek úseku“ (č. E 8a), „Průběh úseku“ (č. E 8b), „Konec úseku“ (č. E 8c), „Úsek platnosti“ (č. E 8d), „Úsek platnosti“ (č. E 8e), a „Druh vozidla“ (č. E 9). (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 380).

E 8a
Začátek
úseku

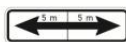
E 8b
Průběh
úseku

E 8c
Konec
úseku

E 8d
Úsek platnosti

E 8e
Úsek platnosti

E 9
Druh vozidla

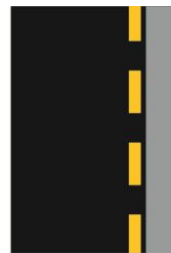
Poznámka:

Podle vyhlášky č. 30/2001 Sb., § 6 odst. 2 písm. b) platí svislá dopravní značka upravující zastavení nebo stání jen pro tu stranu pozemní komunikace, u které je umístěna.

2. dopravními značkami vodorovnými:

V 12c
Zákaz zastavení

V 12d
Zákaz stání

Vyhláška č. 30/2001 Sb.:**§ 22****Označení zastávek a zákazů zastavení a stání**

(...)

c) „Zákaz zastavení“ (č. V 12c), která vyznačuje úsek, kde je zakázáno zastavení a stání; značka může být vyznačena i na obrubníku vedle vozovky; značka přerušuje platnost svislé dopravní značky č. B 29, značek č. IP 11a až č. IP 11c, č. IP 11f až č. IP 12, č. IP 13b, č. IP 13c a značky č. IP 25a se symboly těchto značek,

d) „Zákaz stání“ (č. V 12d), která vyznačuje úsek, kde je zakázáno stání; značka může být vyznačena i na obrubníku vedle vozovky; značka přerušuje platnost svislých dopravních značek č. IP 11a až č. IP 11c, č. IP 11f až č. IP 12, č. IP 13b, č. IP 13c a značky č. IP 25a se symboly těchto značek.

• DALŠÍ ZÁKAZY ZASTAVENÍ A STÁNÍ**§ 36**

(1) Řidiči je na dálnici zakázáno

a) zastavení a stání jinde než na místech označených jako parkoviště. Při nouzovém stání podle § 26 odst. 3 musí vozidlo stát na krajnici, a jen není-li to možné, na vozovce. Takové vozidlo musí řidič vždy označit jako překážku provozu na pozemních komunikacích; jde-li o motorové vozidlo povinně vybavené přenosným výstražným trojúhelníkem, musí řidič umístit trojúhelník podle § 26 odst. 3,

Poznámka: znění § 26, odst 3:

(3) Řidič motorového vozidla, které je povinně vybaveno přenosným výstražným trojúhelníkem, musí tohoto trojúhelníku užít po dobu nouzového stání, například při přerušení jízdy pro závadu na vozidle nebo nákladu, v důsledku dopravní nehody nebo pro náhlou nevolnost, jestliže takové vozidlo tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích. **Trojúhelník** musí umístit na okraj vozovky tak, aby byl pro přijíždějící řidiče včas a **zřetelně viditelný**, a to ve vzdálenosti nejméně **50 m**, na **dálnici** nejméně **100 m** za vozidlem. V obci může být tato vzdálenost, vyžadují-li to okolnosti, kratší. Je-li motorové vozidlo vybaveno výstražným světelným zařízením, musí ho řidič užít nejméně po dobu, než výstražný trojúhelník umístí na vozovce.

§ 39

(...)

(5) V obytné zóně a pěší zóně (...). Stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.

§ 67

(...)

(8) Na vyhrazeném parkovišti pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením je vozidlům bez tohoto označení zakázáno zastavení a stání.

Za vyhrazené parkoviště lze považovat pouze takové parkoviště, které je označeno svislou dopravní značkou č. IP 12, vodorovnou dopravní značkou č. V 10e, případně jejich kombinací, nebo svislou dopravní značkou IP 12 vždy povinně doplněnou vodorovnou dopravní značkou č. V 10f (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A., Praha 2011, s. 59).

IP 12
Vyhrazené parkoviště

V 10e
Vyhrazené parkoviště

V 10f
Vyhrazené parkoviště
pro vozidlo přepravující
osobu těžce postiženou
nebo osobu těžce
pohybově postiženou

• **TECHNICKÝ PROSTŘEDEK K ZABRÁNĚNÍ ODJEZDU VOZIDLA**

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

§ 36

Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla

(1) Policista je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla,

a) které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla,

b) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích,

c) které stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo

d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a jeho řidič není na místě přítomen.

(2) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla lze použít jen tehdy, je-li zajištěna možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu.

(3) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla se odstraní bez zbytečného odkladu po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na zakázaném místě ponechala, po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby nebo po uhrazení nákladů podle odstavce 5 provozovatelem vozidla.

(4) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla z důvodu uvedeného v odstavci 1 nelze použít, jde-li o vozidlo, které

a) tvoří překážku silničního provozu¹⁰), nebo

b) je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy nebo jako vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodní smlouvy.

(5) Přiložení a odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla se provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala, a nelze-li ji zjistit, pak na náklady provozovatele vozidla. Pokud došlo k přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla v rozporu s odstavcem 1, uhrazené náklady musí být neprodleně vráceny tomu, kdo je uhradil.

(6) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla může policista použít také za podmínek podle § 55 odst. 1 písm. b). Na toto použití technického prostředku se odstavce 1 až 5 nevztahují.

Za stejných podmínek může použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla i strážník obecní /městské policie podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, § 17a.

• **DOPRAVNÍ ZNAČKY – VYZNAČENÉ ZPŮSOBY STÁNÍ**

Místní úpravou (dopravními značkami) mohou být v obci i mimo obec vyznačeny dovolené způsoby stání, a při kolmém nebo šikmém stání i poloha vozidel:

IP 11b
Parkoviště
(kolmé nebo
šikmé stání)

IP 11c
Parkoviště
(podélné stání)

IP 11d
Parkoviště
(stání na
chodníku kolmé
nebo šikmé)

IP 11e
Parkoviště
(stání na
chodníku
podélné)

IP 11f
Parkoviště
(částečné stání na
chodníku kolmé
nebo šikmé)

IP 11g
Parkoviště
(částečné stání na
chodníku podélné)